

HÖGSTA DOMSTOLENS DOM

Mål nr

meddelad i Stockholm den 29 juni 2005

B 3311-04

KLAGANDE

Riksåklagaren
Box 5553
114 85 Stockholm

MOTPART

EL

Offentlig försvarare: Advokat BQ

SAKEN

Olovlig körning m.m.

ÖVERKLAGADE AVGÖRANDET

Svea hovrätts dom den 23 juni 2004 i mål B 3788-04

DOMSLUT

Högsta domstolen fastställer hovrättens domslut.

För biträde åt EL i Högsta domstolen tillerkänns BQ ersättning av allmänna medel med femtusén (5.000) kr avseende arbete. Denna kostnad skall stanna på staten. I ersättningen ingår mervärdesskatt med 1.000 kr.

YRKANDE I HÖGSTA DOMSTOLEN

Riksåklagaren har yrkat att Högsta domstolen dömer EL för olovlig körning och förseelse mot lagen (2001:558) om vägtrafikregister till böter enligt följande – i Högsta domstolen justerade – gärningsbeskrivning.

” EL har den 21 oktober 2003 på Västeråsvägen i Eskilstuna fört en moped som kunde köras med en hastighet som gjorde att den var att betrakta som en lätt motorcykel. EL saknade körkort, vilket krävs för framförande av motorcykel, och framförde fordonet trots att det inte var registrerat som motorcykel.”

EL har bestritt ändring.

DOMSKÄL

Av utredningen i målet framgår att EL den 21 oktober 2003 framfört ett som moped klass I registrerat tvåhjuligt motorfordon. Enligt 2 § lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner avses med moped bl.a., med vissa i detta sammanhang inte

aktuella tilläggskrav, tvåhjuliga motorfordon som är konstruerade för en hastighet av högst 45 kilometer i timmen. Det är i målet ostridigt att det fordon som EL förde kunde köras i högre hastighet än 45 kilometer i timmen och att EL också var medveten om detta.

Åklagaren har i målet gjort gällande att fordonet var att anse som en motorcykel (jfr nyss nämnda lagrum enligt vilken med motorcykel avses bl.a. tvåhjuliga motorfordon som är konstruerade för en hastighet som överstiger 45 kilometer i timmen). Eftersom fordonet inte var registrerat som motorcykel och EL inte hade gällande körkort för motorcykel har han enligt åklagaren gjort sig skyldig till förseelse mot lagen (2001:558) om vägtrafikregister enligt 29 § jämförd med 12 § nämnda lag samt olovlig körning enligt 3 § första stycket lagen (1951:649) om vissa trafikbrott.

Ursprungligen gjorde åklagaren i första hand gällande att fordonet utgjort en till lätt motorcykel ändrad moped klass I. EL förnekade emellertid att några ingrepp gjorts på fordonet och menade att möjligheten att köra fortare än 45 kilometer i timmen uppkommit genom förslitning av motorn eller liknande. Åklagaren har i enlighet med den i Högsta domstolen justerade gärningsbeskrivningen godtagit att några ingrepp inte gjorts i fordonets konstruktion. Vad åklagaren nu gör gällande är istället att den aktuella regleringen skall tolkas så att ett fordon för att betraktas som en moped skall ha en konstruktion som medger högst den tillåtna hastigheten. Oavsett orsaken kan därför enligt åklagaren konstruktionen av ett fordon som kan framföras fortare än 45 kilometer i timmen inte anses motsvara de krav som ställs upp för att fordonet skall betraktas som en moped.

De i lag intagna definitionerna av bl.a. moped och motorcykel har ursprungligen

tillkommit som ett led i genomförandet av rådets direktiv (92/61/EEG) av den 30 juni 1992 om typgodkännande av två- och trehjuliga motorfordon (numera ersatt av i nu relevanta delar i sak överrensstämmande Europaparlamentets och rådets direktiv (2002/24/EG) av den 18 mars 2002 om typgodkännande av två- och trehjuliga motorfordon och om upphävande av rådets direktiv 92/61/EEG) och motsvarar de definitioner som ges i detta direktiv (jfr t.ex. prop. 1997/98:124 s. 33 och 44 ff.). Direktivet innebär krav på enhetliga definitioner av de berörda fordonen samt införande av typgodkännande av fordonstyper som, oavsett var godkännandet lämnats, skall erkännas av varje medlemsstat. När ett typgodkännandeintyg finns för ett fordon skall detta kunna släppas ut på marknaden, säljas och registreras i hela gemenskapen. Medlemstaterna får inte heller förbjuda att nya fordon som uppfyller kraven i direktivet tas i bruk eller används. Om en medlemsstat finner att ett fordon inte överensstämmer med den godkända typen kan den begära att den medlemsstat som beviljade typgodkännandet skall undersöka det påtalade missförhållandet.

Det är i målet ostridigt att det fordon som EL körde var registrerat i vägtrafikregistret som moped klass I i enlighet med ett typgodkännandeintyg. Enbart det förhållandet att fordonet kunnat framföras fortare än 45 kilometer i timmen kan under sådana förhållanden inte läggas till grund för att fordonet rätteligen skulle ha varit registrerat som motorcykel. Då det i målet inte angetts hur fordonet skulle ha förändrats till sin konstruktion i förhållande till det utfärdade typgodkän-

nandeintyget skall hovrättens domslut fastställas.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Svensson, Regner, Victor (referent),
Lundius och Calissendorff
Föredragande revisionssekreterare: Gulesjö